

УДК 378.018.43

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.75-3.18>**Л. В. Ткаченко**

ORCID ID: 0000-0001-6972-6350

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи
Університету Григорія Сковороди в Переяславі**О. С. Хмельницька**

ORCID ID: 0000-0002-0644-6201

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи
Університету Григорія Сковороди в Переяславі

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті проаналізовано особливості впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладу вищої освіти. У сучасних умовах виникає потреба в отриманні вищої освіти дистанційно, що дає змогу навчатися без відриву від виробництва, а також отримувати вищу освіту людям з обмеженими можливостями.

У статті проаналізовані поняття «дистанційна освіта», «дистанційне навчання», «змішане навчання». Визначено, що дистанційне навчання – це цілеспрямований процес взаємодії суб'єктів навчання, у якому поєднані традиційна та дистанційна форми навчання, що може відбуватися в аудиторії та поза її межами, у синхронному та асинхронному режимах та базуватися на широкому використанні ІКТ. Зробили порівняльний аналіз синхронного та асинхронного формату в контексті змішаного навчання та виділили деякі особливості кожного формату. Синхронний формат передбачає для здобувачів освіти швидкий зворотний зв'язок від педагога; організацію групових активностей; розвиток навичок комунікації та колаборації; мотивацію до навчання в процесі спілкування. Асинхронний характеризується гнучкістю графіка; можливістю засвоювати навчальний матеріал у власному темпі; доступність навчальних матеріалів у зручний для здобувача освіти час; розвиток навичок самоорганізації та уміння вчитися. Детально розглянули популярні в Університеті Григорія Сковороди в Переяславі платформи (системи) дистанційного навчання Zoom, Microsoft Teams, Google Classroom та Google Meet. Також зупинилися на перевагах та недоліках дистанційного навчання для здобувачів освіти. До переваг віднесли: можливість підлаштовувати темп навчання під себе; виявити зони розвитку здобувачів освіти; проглядати навчальний матеріал повторно; зниження психічного та фізичного навантаження; формування навички самоосвіти (навчитися вчитися). Проте поряд з перевагами є і недоліки у впровадженні дистанційного навчання в освітній процес. До них можемо віднести: обмеження безпосереднього соціального спілкування; гаджетизація життя; мала кількість годин, яка відведена на практику. Виявили, що сучасні цифрові технології стають важливою передумовою успішності як освітнього процесу загалом, так і дистанційного навчання зокрема.

Ключові слова: дистанційна освіта, дистанційне навчання, змішане навчання, освітній процес, здобувачі освіти, заклад вищої освіти.

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні набуває все більшого поширення використання інформаційного простору, сучасних освітніх технологій дистанційного та електронного навчання. Тому виникає проблема у представленні навчального контенту, який буде враховувати загальносвітові тенденції, що спрямовані на гнучкість та доступність освіти.

Одним із ключових напрямів програми реформування та модернізації системи вищої освіти в Україні є дистанційне навчання. У сучасних умовах виникає потреба в отриманні вищої освіти дистанційно, що дає змогу навчатися без відриву від виробництва, а також отримувати вищу освіту людям з обмеженими можливостями. Саме дис-

танційне навчання, яке здійснюється із застосуванням новітніх інформаційно-освітніх технологій, надає таку можливість.

За концепцією розвитку дистанційної освіти в Україні дистанційна освіта – це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірнього, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання [5].

Застосування технологій дистанційного навчання підвищує та вдосконалює ефективність освітнього процесу, що значною мірою залежить від рівня підготовки педагогів до реалізації дистанційного навчання, а також від готовності самих студентів навчатися в умовах дистанційної освіти. Не менш важливим для ефективного освітнього

процесу в умовах дистанційного навчання є науково-методичне та матеріально-технічне забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До питання упровадження та використання інформаційно-комунікаційних технологій у вищій школі зверталися науковці: А. Андрєєв, Т. Вахрущева, В. Кухаренко, В. Осадчий, Є. Полат, О. Рибалко, О. Скубашевська, А. Хуторський та інші.

Проблему розвитку дистанційної освіти досліджували як зарубіжні, так і вітчизняні науковці серед яких: Р. Деллінг, Г. Рамбле, Д. Кіган, М. Мур, А. Кларк, М. Томсон та вітчизняні: О. Андрєєв, Г. Козлакова, І. Козубовська, В. Олійник, А. Хуторський та багато інших.

Але незважаючи на велику кількість наукових праць з даної проблеми сучасна дистанційна освіта в Україні швидше нагадує нам традиційні форми заочного навчання, без застосування нових форм і методів навчання.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідити та проаналізувати особливості впровадження дистанційного навчання в освітній процес закладу вищої освіти; виявити переваги та недоліки, що супроводжують процес організації дистанційного та змішаного навчання.

Виклад основного матеріалу. Серед науковців немає однозначного визначення поняття «дистанційна освіта». На думку О. Самойленко, «дистанційна освіта» – універсальна форма навчання, що базується на використанні традиційних і нових інформаційних технологій навчання, а також на технічних засобах, що створюють для здобувача вищої освіти умови вільного вибору освітніх дисциплін та діалогового обміну з викладачем; при цьому процес навчання не залежить від розташування його учасників у просторі й часі» [12, с. 61].

Схиляємося до думки В. Кухаренка, що «дистанційна освіта» – різновид освітньої системи, у якій переважно використовуються дистанційні технології навчання. Також дистанційна освіта – одна з форм отримання освіти, за якою опанування тим чи іншим рівнем знань за тією або іншою спеціальністю здійснюється у процесі дистанційного навчання» [13].

Можемо стверджувати, що отримання дистанційної освіти здійснюється у процесі дистанційного навчання. Поняття «дистанційне навчання» теж має безліч визначень. Зокрема, на думку В. Кухаренка, «дистанційне навчання» – це одержання освітніх послуг без відвідування навчального закладу за допомогою сучасних інформаційних технологій» [6, с. 135].

За визначенням Є. Полат та А. Петрова, ««дистанційне навчання – це нова специфічна форма навчання, що передбачає використання своєрідних засобів навчання, взаємодію викладача і студентів, має таку саму компетентну структуру,

як і будь-яка система навчання: цілі, обумовлені соціальним замовленням, зміст, програми, що діють для конкретного типу навчального закладу, методи, організаційні форми та засоби навчання» [11, с. 32].

Проаналізувавши деякі визначення поняття «дистанційне навчання», можемо дійти висновку, що науковці у цьому понятті виділяють такі основні компоненти:

- суб'єкти навчання;
- навчання у синхронному режимі;
- компоненти навчального процесу (цілі, зміст, методи, організаційні форми та засоби навчання).

Отже, дистанційне навчання – це цілеспрямований інтерактивний процес взаємодії викладача та здобувача вищої освіти, що ґрунтується на використанні сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій, які дозволяють здійснювати навчання на відстані, а отже, надає можливість отримувати освіту у процесі виробничої діяльності, за місцем проживання, можливість організації процесу самоосвіти, планування та здійснення індивідуальної освітньої траєкторії залежно від власних можливостей і потреб, поширює коло людей, яким доступні всі види освітніх ресурсів поза віковими, соціальними обмеженнями, станом здоров'я, підвищує соціальну та професійну мобільність населення [3, с. 70].

Згідно із Законом України «Про освіту» [4] та Наказу МОН України «Положення про дистанційне навчання» [8] поєднання традиційного та дистанційного навчання («змішане навчання») є одним із пріоритетних форм здобуття освіти. Головне – під час «змішаного навчання» правильно та ефективно розподілити навчальний (теоретичний) матеріал та матеріал, який відведений на практичні заняття здобувачам освіти в аудиторіях (офлайн) та віддаленим студентам (онлайн).

Поняття «змішане навчання» об'єднує традиційне та дистанційне навчання із застосуванням можливостей інформаційно-комп'ютерних технологій, тобто має на меті створення такого середовища навчання, де викладачі та здобувачі освіти зможуть у зручних для себе обставинах здійснювати сам процес навчання.

Поняття «змішане навчання» за визначенням науковців І. Герасименка та Ю. Триуса [14, с. 303], В. Кухаренка – «це цілеспрямований процес здобуття знань, умінь та навичок в умовах інтеграції аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі використання і взаємного доповнення технологій традиційного, електронного, дистанційного та мобільного навчання при наявності самоконтролю студента за часом, місцем, маршрутами та темпом навчання» [7].

На думку О. Гнедкової, «змішане навчання» – цілеспрямований процес взаємодії суб'єктів

навчання, у якому поєднані традиційна та дистанційна форми навчання, що може відбуватися в аудиторії та поза її межами, у синхронному та асинхронному режимах та базуватися на широкому використанні ІКТ» [2, с. 65].

Синхронний формат означає співпрацю в режимі реального часу. Його перевага в тому, що можна залучати учасників миттєво та у визначений час. Це «прямий ефір», у якому здобувачі освіти можуть контактувати через засоби зв'язку безпосередньо з викладачами через відео- чи аудіозв'язок, відбувається спілкування в чаті. До синхронного формату навчання можемо віднести вебінар, відеоконференцію, віртуальний клас, онлайн-тренінг.

Асинхронний формат може охоплювати різноманітні засоби інформації, аудіо- та відео-лекції (але не обмежуватися ними). За допомогою асинхронного режиму навчання здобувачі освіти працюють у власному темпі та у зручний для себе час. Асинхронний режим застосовують до різних форм цифрового та онлайн навчання. До синхронного формату дистанційного навчання відносимо: масові відкриті онлайн-курси, онлайн-літературу, блоги, форуми, чати, електронну пошту.

Порівнюючи синхронне та асинхронне навчання, ми можемо виділити деякі особливості кожного формату. Зокрема, синхронний формат передбачає для здобувачів освіти швидкий зворотний зв'язок від педагога (можна відразу пояснити ті концепції та поняття, які викликають у слухачів складнощі); організацію групових активностей; розвиток навичок комунікації та колаборації; мотивацію до навчання в процесі спілкування. У свою чергу, асинхронний формат можна охарактеризувати гнучкістю графіка (навчання легко поєднується з роботою та іншими заняттями); можливістю засвоювати навчальний матеріал у власному темпі; доступністю навчальних матеріалів у зручний для здобувача освіти час; розвитком навичок самоорганізації та уміння вчитися.

До недоліків синхронного формату навчання можемо віднести: необхідність синхронізувати графік і підлаштовуватися під загальний темп навчання; якщо індивідуальна увага педагога потрібна кільком слухачам, то іншим доводиться чекати; залежність ефективності навчання від особистості педагога; високі вимоги до якості зв'язку під час навчальних занять.

До недоліків асинхронного формату відносимо: неможливість швидко отримати пояснення від педагога, якщо не розумієш навчальний матеріал; складність розвитку навичок, які вимагають взаємодії з педагогом під час відпрацювання; високі вимоги до організації самостійного навчання.

Дистанційне навчання може реалізовуватися у двох варіантах:

– дистанційне навчання як окрема форма здобуття освіти (дистанційна) – здобувачі освіти не відвідують заклади вищої освіти і опановують навчальні предмети лише віддалено;

– застосування технологій дистанційного навчання за будь-якої форми здобуття освіти (очна, заочна, екстернатна) – здобувачі освіти навчаються частково офлайн, частково онлайн («змішане навчання»). Саме за поєднанням очної форми навчання та технологій застосування дистанційного навчання з'явився термін «змішане навчання».

Метою впровадження дистанційного навчання у ЗВО є:

– підтримка традиційного навчального процесу, коли за допомогою системи дистанційного навчання проводяться дистанційні курси;

– підвищення якості освіти;

– підготовка конкурентоспроможного фахівця здатного конкурувати на ринку праці;

– залучення здобувачів освіти, які не в змозі відвідувати очні заняття;

– залучення великої кількості слухачів;

– створення єдиного інформаційного простору ЗВО [1, с. 87].

Серед головних завдань використання технологій дистанційного навчання у ЗВО можна виокремити такі: створення найсприятливіших умов для здобувачів освіти у здобутті ними вищої освіти; підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу та перепідготовка кадрів на основі впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних та психолого-педагогічних технологій навчання.

Для здійснення процесу дистанційного навчання викладачам та здобувачам освіти потрібен інструмент. Платформа є одним з таких інструментів. Це система програмного забезпечення, яка дозволяє розміщувати, спілкуватися, контролювати знання здобувачів освіти, здійснювати управління курсом та процесом навчання.

Науковець В. Осадчий встановив, що «середовище дистанційного навчання» – це сукупність методів та програмних засобів, за допомогою яких відбувається виконання віддаленої технології дистанційного навчання. Учений вважає, що таке середовище утворюється двома способами:

– за допомогою платформ (систем) дистанційного навчання (Moodle, Ding Talk, Zoom, Microsoft Teams, Classdojo та Google Classroom та інші);

– за допомогою сукупності служб та сервісів мережі Інтернет (блог, електронна пошта, онлайн дошка, онлайн-відео та -аудіо, чати, форуми, онлайн засоби проведення тестування, онлайн презентації, електронні бібліотеки тощо) [10, с. 8].

В Університеті Григорія Сковороди в Переяславі поряд із традиційними технологіями навчання широко використовуються і технології дистанційного навчання. Такий підхід у навчанні передбачає як очну форму навчання, так і дистанційну на

різноманітних платформах. Здебільшого для якісного забезпечення освітнього процесу в університеті використовується платформа Moodle, яка здійснює безпосередній супровід освітнього процесу. Також популярними в університеті є платформи (системи) дистанційного навчання Zoom, Microsoft Teams, Google Classroom та Google Meet.

Вищезгадані освітні платформи широко використовуються в освітньому процесі закладів вищої освіти багатьох країн, вони допомагають планувати та організувати освітній процес, створювати курси та паралельно спілкуватися з великою кількістю слухачів, здійснювати швидкий та якісний контроль знань здобувачів освіти.

Розглянемо детальніше платформи, за допомогою яких відбувається освітній процес здобувачів вищої освіти в Університеті Григорія Сковороди в Переяславі.

Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) – це модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище, його ще називають системою управління навчанням, курсами, віртуальним навчальним середовищем або платформою для навчання, яка надає викладачам та студентам великий набір інструментів для навчання, особливо дистанційного. Цю платформу можна використовувати для навчання здобувачів освіти, підвищення кваліфікації, бізнес-навчання, як у комп'ютерних аудиторіях, так і вдома. Система Moodle призначена для онлайн-навчання студентів у мережі Інтернет.

Система надає здобувачам освіти безліч можливостей. Серед них: доступ до навчальних матеріалів (тексти лекцій, завдання для практичних та самостійних робіт студентів; допоміжні матеріали (підручники, навчально-методичні посібники, словники, довідники тощо) та засобів для тестування та спілкування; засоби, які використовуються для групової роботи здобувачів освіти (форуми, чати, вебінари, семінари та ін.); перегляд результатів проходження навчального курсу здобувачем освіти; перегляд результатів проходження тесту з потрібної навчальної дисципліни; спілкування з педагогом у чатах, форумах, особистих повідомленнях; завантаження файлів з виконаними завданнями; використання календаря подій тощо.

Для професорсько-викладацького складу робота на даній платформі забезпечує можливість розробки авторських дистанційних курсів; розміщення навчальних матеріалів (тексти лекцій, завдання для практичних та самостійних робіт студентів; допоміжні матеріали (підручники, навчально-методичні посібники, словники, довідники тощо) у форматах doc, odt, html, pdf, а також презентаційні матеріали до дисциплін у різних форматах та через додаткові плагіни; додавання різноманітних елементів курсу; проведення швид-

кої модифікації навчальних матеріалів; використання різних типів тестів та їх автоматичного формування; автоматизації процесу перевірки знань щодо проходження студентами навчального курсу та звітів щодо проходження студентами тестів; додавання різноманітних плагінів (модулі, які підключаються до програми і дають їй додаткові можливості) до навчальних курсів для використання різноманітних програмних засобів дистанційного навчання [9].

Moodle – безкоштовна та відкрита система управління навчанням, яка забезпечує комунікацію між педагогами та студентами, що реалізується у формі Інтернет-конференцій, дискусій, форумів тощо. Ця система підходить також і для організації традиційних дистанційних курсів, а також підтримки очного навчання. Система Moodle має захищений доступ. До недоліків системи можемо віднести те, що вона досить погано адаптується на смартфонах, немає можливості проводити онлайн-зустрічі, має складний інтерфейс, який потребує певних навичок.

Zoom – це сервіс для організації онлайн-зустрічей та відеозв'язку. Популярність цього сервісу зросла з початком карантину через пандемію COVID-19. Сервіс здебільшого використовують у закладах загальної середньої освіти та закладах вищої освіти для проведення дистанційного навчання, а також для проведення вебінарів для великої кількості користувачів та спікерів.

До можливостей сервісу Zoom можна віднести такі, як: організація спільних чатів для листування та обміну матеріалами; проведення онлайн-конференцій з відеозв'язком високої якості та запрошувати до 100 учасників у безкоштовній версії (у платній версії збільшується кількість учасників та спікерів); запису своїх звернень та спільні розмови; під час проведення семінарів та конференцій можна презентувати матеріали на робочому столі комп'ютера, планшета чи смартфона; проведення великої кількості конференцій у необмеженому часі у платній версії (у безкоштовній тривалістю лише 40 хвили); планування конференцій та запрошення учасників заздалегідь.

До недоліків сервісу Zoom можна віднести те, що немає можливості проводити тестування, оцінювання та обмін матеріалами; відсутній електронний журнал.

Microsoft Teams центр для командної роботи в Office 365. Вона стала найпопулярнішою платформою для спільної роботи. Це спрощений варіант систем управління навчанням, який інтегрує користувачів, вміст і засоби, необхідні команді для ефективнішої роботи. Система також дозволяє академічній групі зустрічатися, спілкуватися, працювати разом, створювати контент та обмінюватися файлами. Дана програма об'єднує все в спільному робочому середовищі, яке містить чати

для обговорення, нарад, файлообмінник та корпоративні програми. Бажано обмежувати кількість учасників для того, щоб сторонні люди не заважали ефективно працювати учасникам групи. Має захищений доступ.

До недоліків системи Microsoft Teams відносимо такі: потрібно додатково створювати пошту Microsoft; немає електронного журналу; потребує певних навичок у роботі.

Google Classroom – безкоштовний веб-сервіс для обміну файлами. У даному сервісі можна робити фото та прикріплювати їх до завдань, редагувати та робити копії. Можна ділитися файлами з інших додатків, також здобувач має офлайн доступ до інформації. Викладач може онлайн слідкувати за роботою студентів, проглядати документи з якими вони працюють, які виконують завдання або, навіть, виправляють помилки. У сервісі викладач має можливість коментувати отримані роботи та виставляти оцінки, також відправляти роботу студенту на доопрацювання та після внесення правок студентом оцінити роботу повторно. Також у Google Classroom можна публікувати та коментувати розміщені оголошення. У Google Classroom викладач може надсилати листи від одного до багатьох здобувачів освіти.

Для того, щоб почати роботу з сервісом, достатньо мати лише пошту Google (Gmail). У викладачів та здобувачів освіти, які користуються смартфонами, автоматично створена пошта Gmail. А так, як Google-програми, здебільшого, зв'язані між собою, то з одного профілю можна отримати доступ до багатьох сервісів. Розглянуті сервіси дають можливість викладачу перевіряти правильність виконання студентами завдань в автоматичному режимі, застосовувати енциклопедії та різноманітні довідники, різні джерела інформації, які збережені у хмарному сховищі Google Drive.

Сервіси Google надають безліч можливостей, завдяки яким у студентів значно підвищується інтерес до навчання, створюють умови для саморозвитку здобувачів освіти, активізують пізнавальну діяльність студентів та приносять формуванню у них інформаційної компетентності. Завдяки сервісам Google викладачі та студенти отримують інструменти для спільної роботи в освітньому процесі.

Спілкуючись онлайн зі здобувачами освіти використовуємо Skype, створюємо групові чати, дзвінки та конференції у Viber, Telegram, WhatsApp, а також користуємося електронною поштою, тобто використовуємо усі доступні сервіси та можливості для співпраці зі студентами.

Нині хмарні сервіси – це повноцінні навчальні інструменти, що дозволяють викладачу створювати власний інформаційно-освітній простір. Саме завдяки цьому і формуються взаємини між викладачами та з, а сучасні цифрові технології стають

важливою передумовою успішності як освітнього процесу загалом, так і дистанційного навчання зокрема.

Висновки і пропозиції. Упровадження дистанційних технологій навчання у освітній процес спрямоване на глибоке розуміння навчального матеріалу та формування комунікативних (безпосереднє спілкування за допомогою засобів мережі Інтернет), інформаційних (пошук інформації з різних джерел та можливість її критичного осмислення), самоосвітніх (уміння навчатись самостійно) компетентностей. Дистанційне навчання сприяє формуванню таких особистісних якостей як активність, самостійність, креативність, творчість, відповідальність, цілеспрямованість тощо. Тому здобувач освіти має вчитися працювати у команді дистанційно, оволодіти skill soft (гнучкими навичками), підвищити власну інформаційно-цифрову компетентність, вміти виокремити та опрацювати необхідний зміст навчальної дисципліни, мотивуватися до здійснення освітньої діяльності та побудови власної траєкторії розвитку.

Таким чином, серед переваг дистанційного навчання для здобувача освіти можна виокремити: можливість підлаштовувати темп навчання під себе; виявити зони розвитку здобувачів освіти; проглядати навчальний матеріал повторно; зниження психічного та фізичного навантаження; формування навички самоосвіти (навчитися вчитися). Проте поряд з перевагами є і недоліки у впровадженні дистанційного навчання в освітній процес. До них можемо віднести: обмеження безпосереднього соціального спілкування; гаджетизація життя; мала кількість годин, яка відведена на практику.

Отже, виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що сучасні інформаційно-комунікаційні технології не замінять живого спілкування здобувачів освіти з педагогом, але кожна проблема породжує нові можливості: для здобувачів освіти – навчитися вчитися самостійно, для педагогів – навчитися використовувати цифрові технології у навчанні.

Перспективою подальших розвідок є дослідження технологій, які можна застосовувати під час організації дистанційного та змішаного навчання в закладах вищої освіти.

Список використаної літератури:

1. Вишнівський В.В., Гніденко М.П., Гайдур Г.І., Ільїн О.О. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів. Київ : ДУТ, 2014. 140 с.
2. Гнедкова О.О. Педагогічні умови формування фахових знань майбутніх учителів іноземних мов у процесі дистанційного навчання : дис. канд. пед. наук : 13.00.04. Херсон, 2017.
3. Жевакіна Н.В. Технологія дистанційного навчання: сутність та особливості. *Вісник*

- Луган. держ. пед. ун-ту імені Тараса Шевченка. № 4. 2003. С. 68–373.
4. Закон України «Про освіту». URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/110-zakon-ukrayiny-pro-osvitu>.
  5. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України В.Г. Кременем 20 грудня 2000 р.).
  6. Кухаренко В.М. Дистанційне навчання: умови застосування. Дистанційний курс : навч. посіб. / за ред. В.М. Кухаренка. 3-тє вид. Харків : НТУ«ПІ», «Торсінг», 2002. 320 с.
  7. Кухаренко В.М. Змішане навчання. Вебінар. URL: <http://www.wiziq.com/online-class/2190095-intel-blended>.
  8. Наказ МОНУ від 25 квітня 2013 року (№ 466) «Положення про дистанційне навчання». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>.
  9. Осадча К.П. Організаційні проблеми впровадження системи управління курсами у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з інформаційних технологій. URL: <http://2013.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=24&lang=ru>.
  10. Осадчий В.В. Система дистанційного навчання університету. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. № 5. 2010. С. 7–16.
  11. Полат Е.С, Петров А.Е. Дистанционное обучение: каким ему быть? *Педагогика*. 1999. С. 29–34.
  12. Самойленко О.М. Поняття дистанційної освіти та дискусії навколо неї. Збірник наукових праць. Херсон : «Міськдрук», 2011. С. 61.
  13. Технологія створення дистанційного курсу: навч. посіб. / за ред. В.Ю. Бикова та В.М. Кухаренка. Київ : Міленіум, 2008. 324 с.
  14. Триус Ю.В., Герасименко І.В. Комбіноване навчання як інноваційна освітня технологія у вищій школі. *Теорія та методика електронного навчання* : зб. наук. праць. Випуск III. Кривий Ріг, 2012. С. 299–308.

Tkachenko L., Khmelnytska O. Peculiarities of implementing distance learning in the educational process of a higher education institution

The article analyzes the peculiarities of distance learning implementation in the educational process of higher education institution. In modern conditions there is a need for distance learning in higher education, which allows people to study without interruption, as well as to receive higher education for people with disabilities.

The article analyses the concepts of distance education, distance learning, blended learning. It is defined that distance learning is a purposeful process of interaction between subjects of learning, which combines traditional and distance forms of learning, can take place in the classroom and outside it, in synchronous and asynchronous formats, and is based on the extensive use of ICT. A comparative analysis was made of the synchronous and asynchronous approach in the context of blended learning and some of its features were highlighted. Synchronous format provides students with quick feedback from the teacher; organization of group activities; development of communication and collaboration skills; motivation for learning through communication. Asynchronous format is characterized by flexibility of schedule; possibility to assimilate learning material at one's own pace; availability of learning materials at a time convenient to the student; development of self-organization and learning skills.

Detailed consideration was given to the popular distance learning platforms (systems) Zoom, Microsoft Teams, Google Classroom and Google Meet at Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav. In addition, it was discussed the advantages and disadvantages of distance learning for students. The advantages include: the ability to adapt the pace of learning to oneself; to identify areas of development of students; to review learning material repeatedly; reduction of mental and physical stress; formation of self-education skills (learning to learn). Disadvantages include: limited direct social interaction; gadgetisation of life; little time allocated for practice. It has been found that modern digital technologies becoming an important prerequisite for the success of both the educational process in general and distance learning in particular.

Key words: distance education, distance learning, blended learning, educational process, students, higher education institution.